

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Vt cœnobita suæ vocationis obliuiscens pœnitensq[ue] reuocari possit ad sanam mentem: occasiones instabilitatis, & quanta mala immortificatio adferat. Epist. XXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

quem pauld ante viderunt tam promptulum ad loquendum & iocandum &c. Ostenditur tamen etiam à quibusdam alijs tristior vultus, non ex animi amaritudine, sed ex discretione, corripiendo per ostensionem vultus illos, quos non audent vel non possent verbo corripere, vel quos non sperant posse æquanimiter verba sua tollerare, vt ex vultu, sic & repræhendentium animum, & suum vbi deliquerunt defectum agnoscant. Sentiant alij, quicquid transgressionem à quibuscunque æquanimiter portat, & in corde non vulturatur. Damno amarum iudicantis animum erga fratrem, sed laudo dolentis & zelantis pro religione syncerum (vbi fuerit) affectum.

Hæc breuiter pro exhortatione tibi scripsi, vt errorem deponas, amaras suspiciones non admittas, iudicare alium, sicut tu non vis iudicari, non consentias: sed sicut de te, ita & de alijs bene sentire posse credas. Ignosce mihi, si in ostendendo tibi vitium tuum, quod in te non videras, & carpebas in alio, forsitan te læsi, & crede etiam me non iudicantis erga te, sed distantis, prædicantis, & exhortantis animum habuisse, qui quasi pro multis loquens nescit quem tangit, & cum omnes repræhendit, omnes damnat. Forsitan nemo est in turba, quem quasi conscientia reum pungit. Vale, & hæc tibi pro memoriali ad postem, seu ad superliminare cordis tui inscribe: Si vis amari, amari non vis iudicari, non iudica. Ama nesciri, & ab omnibus vilis reputari. Omnes cogita fragiles, sed neminem æstimes te fragiliorem. Vale frater charissime, & ora Deum pro me.

Bonus monachus vt habendus non sit qui non habeat zelum Ordinis sui.

Sententia memorabilis.

Vt canobita sua vocationis obliuiscens pœnitensq; reuocari possit ad sanam mentem: occasione quam ad instabilitatem præbeant: quantaq; mala vel sola immortificatio adferat.

Epistola XXXII.

FIOANNES IVSTVS LANSPERGIVS, CARTHVS.

Fratri Nicolao Carthusiano tyroni, Iesum Christum, suæque sponsonis solennis iugiter memoriam & exequutionem precatur.

Lectis frater charissime charitatis vestræ literis, nescio vtrum infipientiæ vestræ, an infirmitati magis sit compatiendū. Iuuenis estis in Ordine & cui iam frena magis quàm calcaria vltro iam ad omnia currenti adhibenda forent. Quod cum aliter vobis vsu veniat, perspicite quæso, quid in causa sit. Non solum non currere vultis, sed ne ambulare quidem in via Domini. Quo igitur diuertetis? Ad seculum? Et hoc vobis aded non salubre, aded perniciosum, vt impetrare sit impossibile, nisi verbotenus fortassis ad damnationem vestram. Charissime frater, quis aded infirmus, vt pro remedio quærat mortem? Et si reperiat forsan quispiam vesanae mentis huiusmodi, vt mori semel malit, quàm ærumnose viuere, vobiscum aliud agitur. Neque enim de temporali morte, quæ paucis interdum horis superatur, sed de æterna animæ vestræ damnatione vitanda, consultatur. Ad seculum vobis redire impossibile est, nisi cum animæ vestræ damnatione, cum æterno interitu: quandoquidem gehennæ vos præuari-

Dispensatio
de deferenda
vita mona-
stica vtrum
valeat.

Vt quidam
per menda-
cium obtri-
neant dispē-
sationem
Suorum Pō-
tificis.

Quæ sit via
ad vitam
Actor. 14.
Luc. 14.
Gregor.

Matt. 7.

Quæ sit vni-
ca salutis
consequen-
tæ spes.

Prædestina-
tio diuina vt
per certa
media com-
pletur.

uaricando immergetis: Nihil charissime mi Nicolae opponatis bullas apo-
stolicas, per te tuosq; fortasse, vt allegatis impetrandas? Non cognoscit eas in
hoc negotio Christus: non metuit diabolus: decipietur pauper frater meus
Nicolaus & sicut præuaricator in ollam æneam sulphure & pice plenam per-
petuo cruciandus damnabitur. Dispensatio hæc solum in iudicio Ecclesie sus-
cipitur, scilicet ne quis (si eam etiam impetraretis) tanquam apostatae vobis
molestus sit: at aliter in iudicio Dei agitur. Examinabitur Nicolaus filius me-
us, quare impetrauerit, & ibi duplici sententia punietur: vna quod solennit
votū præuaricatus: altera etiam q̄ iudici Ecclesie imposuerit, id est, quod fe-
fellerit allegando non causam pro causa Non poterit ille iudex excusationi-
bus placari, nec astutijs falli. Cor vestrum (quod ne vobis quidem reor hoc
tempore sit satis notum) & omnes cogitationum atque intentionum medul-
las discutiet. Non inuenietur causa à solenni voto præuaricandi, aut dispen-
satione recedendi: quod in proposito vestro idem est. Dicitis: Infirmus sum,
non possum onera Ordinis portare: quia delicatam habeo naturam. Charis-
sime frater nescitis hanc, & non aliam viam esse ad vitam: Nonne per multas tri-
bulationes intrare oportet in regnū Dei? Nōne oportebat Christum pati, & ita intrare
in gloriam non alienam, sed suam? Si sine flagello exire mundum non potuit,
qui sine peccato venit, quomodo sine flagello impurgatus & pollutus frater
meus Nicolaus intrabit in regnum alienum, qui semper in peccatis vixit?
Quomodo coronabitur, qui pugnare noluit? Quomodo consolabitur, qui in-
firmus esse recusauit. *Artha est via* (inquit Christus) *qua ducit ad vitam, & ego le-*
uitudinem quæram: Charissime frater Nicolae in errore estis magno, cui me-
ritò est condolendum. Si cupitis saluari, non alia spes erit, quàm eo pacto &
modo, quo Christus docuit verbo & exemplo, & Sancti omnes vixerunt.
Non fuerunt dicitis, Carthusienses. Verum est, sed fuerunt omnes patientes,
humiles, resignati Deo, & Ecclesie, & Prælati obedientes. Quod cum vos ce-
peritis esse, peribit omnis tentatio vestra. Non erit quod absolutionem ab
Ordine petatis. Multas gratias agetis, quod susceptus estis: preces offeretis, ut
Ordo aliquando vos proiciat. Quia dulcissime frater, non est hæc causa pe-
titionis vestrae, quod estis infirmus aut indispositus: sed (ignoscat mihi chari-
tas vestra) quod estis aridus, acediosus, ab amore Dei vacuus, & in passioni-
bus vitiosis immortificatus. Hæc sunt quæ generant vobis molestiam & in-
firmitatem. His extirpandis insistat animus vester, & contra vosipsum totum
vos erigite. Occurret vobis Dominus illicò, & quod molestum erat faciet pri-
mo vobis tollerabile, tandem etiam dulce. Credite mihi, si de numero estis
(quod spero firmiter) filiorum Dei, si pertinetis ad regnum eius, non euade-
tis eius flagella: quia prædestinatio vestra vt finem suum fortiatur, oportebit
etiam media per quæ prædestinatio implebitur compleri. Vtraque præde-
stinata sunt, & finis, & media ad finem: hoc est prædestinatum est quod de-
betis saluari, prædestinatum est etiam, quod tali & tali modo, & talibus me-
dijs deberis saluari.

A Deo vocatus estis in talem statum, in quo salutem vestram operemini.
Quid vocationi Dei resistitis? imò quod vobis Deus tam misericorditer de-
dit abijcitis? An vestrum consilium præferendum est diuino? An sapientior
estis Deo? Si alius foret status, qui vobis commodior foret, qui saluatis esset
ma

VI
16

magis vobis (vobis inquam, quia alia alijs conducunt) Deus (à quo est om-
ne donum optimum & perfectum) illuc vos vocasset. Qui voluit vos salua-
re, sciebat vbi, & quomodo potuistis saluari.

Iacob.

Ut quid Domini providentiam circa vos non intelligitis? Quis persuasif-
set vobis mundum relinquire, monasticum hocce institutum arripere, nisi
Deus tetigisset cor vestrum? Quare modo eius tractui ingratus efficiimini?
Fortasse dicitis. Mala intentione intraui Ordinem: ergo Deus non vocavit. Si
mala tunc fuit, cum essetis liber, modo fiat bona, quando necessitas vobis im-
posita est, ut sitis bonus.

Felix est hæc necessitas, quæ ad meliora compellit. Nec propterea sine Deo
actus est, si fortasse impura intentione estis ingressus. Claret ibi sapiëntia Dei, q
ex obsequio scit vobis facere rectum: & quod nõ amore Dei suscepistis, amore
Dei retineatis. Quid si ad eod duræ cervicis estis, ut ad salutem vestram oportebat
vos à Deo circumveniri? *Seducisti me Domine* (inquit Propheta) *& seductus sum,*
fortior fuisti & multasti. O seductio beata. Seduc me Domine, & seducar. Was
fatis vider hanc in deu yesser tunc iam vbi estis, ibi gaudetis: & gratias a-
gatis Deo, qui ignoranti & invito benefecit. Sciebat vos nisi ligatum in suo
servitio non posse stabiliri. Ecce ligatus estis & ab eo recedere vobis non li-
cet, & tamen conquerimini & nitimini eius manum evadere. Quid faceretis,
si liber essetis in illa carnali libertate vobis relicta? Quocumque venietis, im-
mortificati & acediosum Nicolaum portabitis vobiscum, dulcissime fra-
ter, & sustinere vos oportebit quæ modo non vultis sustinere, eadem scili-
cet aut alia quæ liber grauiora. Vbi que inuenietis molestias, vbi que tentatio-
nes, vbi que diabolos, quia vbi que circumfertis vosmetipsum.

Que sit felix
necessitas.

Hier. 20.

Ut quibus-
dam proste
esse ligatos.

Immortifi-
cati ut vbiq;
habeant vn-
de vexentur.

Si molestia carere vultis, non queratis alia loca, alios homines, alios viuē-
di modos: mutetis fratrem Nicolaum vestrum, ut ille aliter sit non alibi, &
habebitis pacem. Verè si Dei regnum queritis, querite. Sed scitote, quod soli
violenti, non ignari rapiunt illud. Mi frater Nicolae, si tantos sudores pro
virtutibus, tantos labores pro regno suo consequendo à seruis suis Carthusi-
ensibus exquirat Deus, quid faciet à secularibus?

Matt. 11.

Si difficultas vobis est iam separato à tentationibus multis, vbi lectiones,
& correptiones, & exempla, & monita, & impulsionis fiunt ad bonum, quan-
ta difficultate bonitatem apprehenderetis, vbi centum ad malum sunt insti-
gatores, centum pericula, sexcentæ peccandi occasiones (à quibus iam liber
estis) & nescio si non vbi que penè mala exempla? si ad focum, si ad flammam
ignis non calefcitis, quomodo ad pruinam & glaciem calefcetis.

Cur difficile
quis possit in
mundo sal-
uus fieri.

Hæc dico, quod vana est illusio diaboli suadentis, quod alibi magis possi-
tis Deo seruire & facilius. Hæc verus ille machinatur, ut huiusmodi fucis
ad seculum vos retrahat sub specie boni. Vituperat vobis Ordinem, vilificat
Prælatos, condemnat fratres, mentitur non esse charitatem apud cohabitantes,
ut ad displicentiam vos perducat status vestri. Scit quàm perniciofa sit
hæc displicentia, qua fit ut insipida fiant omnia, omnia plena fastidio, & ad
desperationem fiat iter, seu ad vniuersalem omnis boni contemptum.

Displicentia
quænam ad-
modum per-
nitiosa.

Ad extremum ut callidius vehementiusq; fallat, facit opinari quod nihil
vobis conueniat in Ordine, cibi sint contrarij, solitudo naturæ destru-

Quis nidus
diaboli, ubi
omnium
tentationū
oua excubat.

Luc. 15.

Quāta Chri-
sti erga ho-
mines chari-
tas.

Iob 21.

Monachus
vt non pos-
si saluari
nisi mona-
chus sit.
Optima cō-
tra instabili-
tatem teme-
dia.

ciua, infirmitas stomachi nimia, & cætera id genus innumera. Vnam infirmitatem tacet: qua cognita si illi medeatur, cætera omnia sanarentur. Hac est immortificatio, cupiditas, ariditas interioris hominis, atque indeuotio. Illam tacet: quia in illa nidum facit, ubi omnium tentationum oua excubat.

Frater mi charissime, si vestra est infirmitas, si vestra impossibilitas, Ordo potest vobiscum dispensare in ijs, quæ ferre vobis impossibile est, seruatis cæteris. Nihil opus est propterea in seculum redire, vomitum resumere, & omnia bona dimittere. Iterum dico: si cupitis esse de numero saluandorum, non oportet fugere, quod oportet omnes qui de numero sunt saluandorum & saluari volunt sustinere. Quid ergo refert in hoc, an in alio loco sustinetis: cum non possitis euadere, nisi de illorum velitis esse grege, qui bona receperunt in vita sua? Hoc itaque vnicum & præcipuum consilium est, animum vestrum Deo in suum beneplacitum resignare, cum eo in cruce mori velle, quicquid super vos ponit aut permittit, de manu eius sponte atque lubenter recipere, cogitare quanto vos dilexerit amore, quanta ipse vestri amore passus sit.

Non ita vilis ei fuit anima Nicolai mei, vt sibi parceret, & illam irredemptam dimitteret. De cruce noluit descendere de hostium manibus noluit subducere, vsque ad minimam guttam sanguinem suum voluit effundere, in corpore suo ne minimam quidem partem voluit non vulneratam esse, vt vestram mi Nicolae posset emere animam.

O pretiosa anima, quanto es pretio comparata! O pretiosa anima quam immenso es à Domino creatore tuo amore dilecta! Non pudet te aliquid laboris velle subterfugere, quando Dominus tuus tui causa languet præ dolore, moritur præ amore? Mi frater Nicolae hæc ad cor sumite. Cogitate, si iam dispensationem haberetis, & restitutus essetis carni & sanguini in iudicio hominum, quanto hoc duraret tempore. Breuissimo certè: quod sequitur, æternum est & sine carebit.

Gaudeatis ad sonitum tympani, ducatis in bonis dies vestros, & in puncto ad inferna descendite. Quid conferunt damnatis gaudia sua? Quid obsunt modo tribulatis & cruciatis tormenta sua olim in seculo recepta? Hi modo sine fine gaudebunt, perpetuo securi & felices: illi sine fine torquebuntur perpetuo miseri atque maledicti. Eligatis quod securius est.

Bono estis in statu, à quo nemo nisi Deus per mortem vos absoluet. Facite libenter aut saltem patienter, quod iam necesse est fieri: quia antequam effectus Monachus, non Monachus potuisset saluari. Porro iam Monachus factus, Deo estis oblatas, Deo proprius factus (quanta dignitas vestra quanta gratia Dei.) Aut saluabimini Monachus, aut nō saluabimini. Iterum moneo, iterum rogo, iterum obsecro charissime frater Nicolae per sanguinem Iesu Christi quo vos redemit, vt nouum propositum faciatis à nouo, quasi professionem faciatis Deo: offeratis ei vos in omne beneplacitum suum ad agendum & sustinendum, amorem proprium extirpando, odium sanctum erga vosipsum inducendo, & quia brevis est via nostra forsitan cras finienda, vos consolando, ad Deum continuè pro consilio & auxilio, pro illuminatione & directione, pro confortatione & conformatione, pro inflammatione & vniōne vestri spiritus aspirando.

Hæc

Hæc scripsi iustus à venerabili patre nostro nimis occupato: scripsi tamen velocissime prout incidit. Si quid durius audieritis, ignoscite charitati. Si sensero vos inde emolui aut aliquid proficere, scribam vobis alia vice eo lubentius, quo fructuosius. Vale charissime frater.

Mentes à Deo auersas renocandi modus insignis: pæne infernales quàm inexplicabiles: vii & gaudia superna ineffabilia.

Epistola XXXIII.

F. IOANNES IVSTVS LANSPERGIUS, CARTHVS.
fratri c. adam pusillanimi, & in afflictione, mentisq; fluctuatione constituto, Iesù Christi gratiam reditumq; ad ipsum velocem exoptat.

Solent imperiti varia plerunque medicamentorum genera morbis apponere, vt si quid hoc minus salutis infirmo contulerit, aliud applicatur. Sic ego medendorum animorum prærudis, cum meas ipse vlcerosas mentis strumas sanare nequeo, in alijs sæpius crebras ac varias medelas applicando, morborum genera discens & causas, eo tutius mihi ipsi subuenturum eodem quo alijs remedio sperem. Noui namque (vt tua pace dixerò) saxum cor tuum ac immobile: vel (vt commodius loquar) concheum, quod quouis ventorum turbine agitatur, atque illuc se vertit, quo aura tempestuosè flatibus propellitur. Sed de hoc potius quàm loquar, tacendum esse duco, ne cum more pruriginis æstuantis (quæ quanto magis scalpitur, æstuat ardentius) animum excitare putem ego tuum, ad iracundiam te trahens odiosam, litus me arasse conquerar.

Cogita frater mi dulcissime, si te præsentis seculi oblectat voluptas, quid post mortem futurum decernas. Peregrinos enim nos esse non ignoras omnes, neque in itinere nobis aliquid oblatum fictæ suauitatis à cepto itinere, quin viriliter strenueq; ad felicem nostræ hæreditatis patriam contendamus, differre debet. Omnes namque iam in itinere constituti sumus, ac longo quidem ac dispari calle seiungimur, quibus sine pastore errantibus haud dissimiles, quarum ad præsepia quæuis sibi iucunda quærit pascua, donec edax solam iam hic & illic lupus errantem videns, ipsam truci rapit ore, rapidaq; fauce deglutit. Sic nobis antiquus lupinusq; hostis diuersos ad iucunda amcenatq; prærata calles sollicitus præfigit, dum incauti hostilibus insidijs intercepti, hoc est, voluptatibus mundanis illaqueati, delitijs terrenis implicati, & tenebrarum cæcitatib; caligine obscurati, recti itineris diuerticulum ignorant, ad æternos rapimur, mergimur & cruciamur sulphureos lacus, ardetes puteos. Illic cheu in pingui seculi & diuitiarum aruo nimia scabie ac contagio macri cernimur esse facti: tunc epularum saturitas, fames: potus dulcoris auditas, ardentissima sitis: diuitiarum opulentia, miserima æternæ hæreditatis egestas: corporis ornata pulchritudo, teterrima sanies: fucata iam facies rugosa, squamosa, immundissimis, virulentis decoratur faculis, putridissima colluue caro, æternisq; ac quam miserabilibus lachrymis, sletibus vultus iam alacris nimium irrigatur, dentiumq; demum stridore concutitur.

Ad contemptum mundi quæ inueniunt.

1 Pa. 29.

1 sal. 38.

3 Reg. 22.

1 Pet. 2.

Vt nobis

dæmones

imponant.

Cruciatu

inferorum.

Matt. 3.